

LIITE 1: Perustelumuistio

Uusien hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla (HEL 2021-012878)

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 8.12.2022

Tässä perustelumuistiossa on Innovaatorahastolle jätetyn hakemuksen kuvaus hankkeesta sekä yhteenveto arvioinnin tuloksista. Yksi jätetty hakemus vedettiin pois käsittelystä ja yksi hylättiin puutteellisenä.

Helsingin yliopisto - Kumpulan innovaatiokampus

Toteutusaika:	01.2023–12.2025
Yhteistyötahot kaupungilla:	Elinkeino-osasto, Yritysten toimintaympäristöt
Yhteistyötahot muualla:	Ilmatieteenlaitos, Kumpula Business Labs, Helsinki Incubators, Helsinki Think Company ja Helsinki Innovation Services, FAIR EDIH, AI Helsinki, FCAI, DSII, ACCC, Ellis-instituutti, Luonnontiedelukio
Kokonaiskustannukset:	2 356 260 €

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €*)	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2023	392 610	392 810	2023	392 610
2024	392 610	392 810	2024	392 610
2025	392 610	392 810	2025	392 610
Yht.	1 177 830 €	1 178 430 €		1 177 830 €

Hankkeen kuvaus

Hanke kehittää Kumpulan kampuksen innovaatioympäristöä osana Helsingin yliopiston innovaatiotoimintoja ja vahvistaa yritysten kanssa tehtävää laaja-alaista tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä. Keskeisenä toimintona on synnyttää yritykset ja yliopistotutkimuksen yhteen tuova innovaatioalusta ja keskittymä sekä kehittää ja tarjota uusia palveluita yliopiston, yritysten ja Ilmatieteen laitoksen yhteisten tutkimus- ja innovaatiohankkeiden syntymisen tueksi. Hankkeessa tavoitellaan huippututkimukseen, tuotekehitykseen, innovaatiotoimintaan ja teollisuuden kilpailukykyyn keskittyvää EU:n Horizon Pillar 2 ja 3 rahoitusta, kytkeytymistä Euroopan parhaisiin tutkimus- ja innovaatioverkostoihin sekä uusien, avoimien tutkimusinfrastruktuurien ja kokeiluympäristöjen synnyttämisestä kampukselle. Kampuksen innovaatiotoiminnassa korostuvat erityisesti Kumpulan kampuksen vahvat erikoisosaamisalat: tekoäly, digitaalinen deep tech, ilmakehätieteet, teollisuuden innovaatiot sekä kestävät teknologiat.

Hankkeella pyritään seuraavaan:

1. Kumpulan kampuksen toimijat ovat kansainvälisestikin haluttu ja aktiivinen tutkimus- ja innovaatiokumppani yrityksille, korkeakouluille ja muille toimijoille.
2. Kampuksen innovaatiopalveluiden kautta syntyy runsaasti uusia kasvuhakuisia ja -kykyisiä yrityksiä sekä käytäntöön vietyjä ratkaisuja (mm. temaattiset tutkimusinfrastruktuurit ja innovaatioalustat sekä yrittäjyys- ja kaupallistamispalvelut).
3. Yhä kasvava osa TKI-kumppaneista haluaa sijoittua alueelle, osaksi kampuksen innovaatioyhteisöä. Kampuksella on kasvava, innovaatiovetoisten yritysten keskittymä.
4. Kumpulan kampuksella on aktiivinen ja pitkäkestoinen innovaatio- ja yrittäjyyskosysteemi sekä sitä tukeva kulttuuri.

Hankkeen kesto on kokonaisuudessaan 3 vuotta ja se toteutetaan yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen ja Helsingin kaupungin kanssa. Hakemuksessa on esitetty myös kolmen vuoden jatkokausi, joka arvioidaan erikseen kyseisen hankkeen loppuvaiheessa. Tällä hakemuksella haetaan Innovaatorahaston rahoitusta vuosille 2023-2025.

Päätöksen perustelut

Hankkeen tavoitteena on kehittää Kumpulan kampuksen innovaatioympäristöä osana Helsingin yliopiston uusia innovaatiotoimintoja ja vahvistaa kampuksella yritysten kanssa tehtävää laaja-alaista tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä. Keskeisenä toimintona on synnyttää yritykset ja tutkimuksen yhteen tuova tekoäly-, kestävyys ja deeptech -teemojen innovaatioalusta ja keskittymä sekä kehittää ja tarjota tätä tukevia palveluita yliopiston, Ilmatieteen laitoksen ja yritysten yhteisten tutkimus- ja innovaatiohankkeiden syntymisen tueksi. Osana hanketta kampukselle rakennetaan uusia kyvykkyyksiä ja palveluita liittyen tutkimukseen, tuotekehitykseen, innovaatiotoimintaan ja teollisuuden kilpailukykyyn keskittyvää EU:n Horizon Pillar 2 ja 3-rahoituksen hakemiseen.

Hanke on elinkeinopoliittisesti merkittävä. Kumpulan innovaatiopotentiaali on tunnistettu ja nojaa vahvasti kaupungin kanssa yhdessä teetettyyn esiselvitykseen, jonka toimenpidesuunnitelmaa hanke toteuttaa. Kokonaisuutena nähdään, että tämän tyyppiselle TKI -yhteistyötä tukevalle toiminnalle on tarve. Hankkeen myötä on potentiaalia luoda laajaa vaikuttavuutta sekä osaamisperustan kasvua.

Hanke on osa Helsingin kaupunginkanslian elinkeino-osaston strategista korkeakoulu yhteistyötä ja toteuttaa kaupunkistrategiaa rakentamalla Helsingistä kansainvälisesti johtavaa innovaatiokeskittymää yhteistyössä Helsingin yliopiston ja muiden relevanttien toimijoiden kanssa sekä satsaamalla tieteen tekemisen edellytyksiin. Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa. Hanke tukee ja vahvistaa osaltaan kaupungin ja yliopiston yhteisen kampushautomato-ohjelmaa sekä HY:n innovaatiotoimintaa, joka on kehittymässä voimakkaasti siihen tehtyjen panostuksien myötä.

Helsingin yliopisto on Helsingin kaupungille tärkeä strateginen kumppani ja kaupunki on tukenut yliopiston yrittäjyys- ja innovaatiotoiminnan käynnistymistä merkittävästi. Ilman kaupungin tukea ja yhteistyötä yliopiston yrittäjyys- ja innovaatiotoiminnot olisivat vähäisiä, keskittyen suoraan tutkimusrahoitusta sisältävään yritysyhteistyöhön. Kaupungin myöntämä innovaatorahoitus vahvistaa yliopiston innovaatiotoimintaa, jolla on merkittäviä elinkeinopoliittisia vaikutuksia.

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hakemus on innovaatorahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukainen.

Hanke toteuttaa kaupunkistrategiaa rakentaessaan Helsingistä kansainvälisesti johtavaa innovaatiokeskittymää yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Ilmatieteen laitoksen kanssa ja panostamalla tieteen tekemisen edellytyksiin. Helsingin kaupunki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Hankkeen arvioidaan vahvistavan elinkeinoperustaa ja tukevan erinomaisesti uuden osaamisperustan luomista Helsingissä.

Hankkeen tavoitteena on luoda Kumpulan kampukselle kokonaan uudenlaista innovaatiokulttuuria ja kampuksella tehtävän tutkimuksen soveltamista tukevaa toimintaa, kasvattaa kampukselle suuntautuvia yritysinvestointeja ja vahvistaa yritysten sekä tutkimustoiminnan välistä vuorovaikutusta sekä rakentaa uusia kehittämis- ja pilotointiympäristöjä. Hanke vahvistaa kampuksen roolia koko alueen elinvoimatekijänä. Onnistuessaan hanke luo edellytyksiä uusien kampuslähtöisten yritysten ja innovaatioiden syntyyn, Kumpulan kampusympäristön vetovoimaisuuteen, kampusyhteisön yhteisöllisyyteen ja alueen elävyyteen.

Helsingin kaupunki ja Helsingin yliopisto ovat aiemmin tehneet menestyksekkästä yhteistyötä Meilahden ja Viikin kampusten innovaatioekosysteemien käynnistämässä ja kehittämässä. Kumpulan innovaatiokampus -hanke jatkaa tätä yhteistä systemaattista kehittämistyötä. Elinkeino-osaston vahvana tahtotilana on mahdollista Kumpulan liittyminen osaksi samaa kaupungin, yliopiston ja muiden kumppaneiden muodostamaa tutkimuslähtöisen yrittäjyyden ja innovaatioiden ekosysteemiä. Hanke tukee ja vahvistaa osaltaan kaupungin ja yliopiston yhteistä viime vuonna käynnistynyttä kampushautomo-ohjelmaa ja toteuttaa Helsingin yliopiston innovaatiostrategiaa.

AI- ja datatutkimus sekä kestävyys- ja ilmähätätieteet ovat keskeisiä teemoja EU:n Horizon Pillar 2 ja 3 rahoituksessa, joten Kumpulan kampus on luonteva ensimmäinen askel yliopiston ja Ilmatieteen laitoksen lähtiessä tavoittelemaan rahoitettavia hankkeita.

Erittynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä / ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Yhtenä hankkeen temaattisena kärkenä on kestävyys, joka on yksi kampuksella tehtävän tutkimuksen erikoisaloista. Edistämällä teemaan liittyvien uusien innovaatioiden ja yritysten kehittämistä hanke tukee välillisesti kaupungin kestävyystavoitteiden toteutumista. Hanke ei tuota tai kehitä palveluja suoraan asukkaille. On mahdollista, että Kumpulan kampuksella syntyy innovaatioita, jotka välillisesti edistävät kestävästä kehityksestä ja hillitsevät ilmastonmuutosta.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Hankkeella tavoitellaan Kumpulan kampuksen kytkeytymistä Euroopan parhaisiin tutkimus- ja innovaatioverkostoihin sekä uusien, avoimien tutkimusinfrastruktuurien ja kokeiluympäristöjen synnyttämisestä kampukselle. Onnistuessaan hanke elävöittää Kumpulan kampusta ja nostaa alueen laajempaan houkuttelevuutta. Lisäksi kampuksen temaattinen erikoistuminen ja lisääntynyt maine sekä uudistuva brändi voi tuoda Kumpulaan sekä Helsinkiin uusia yrityksiä, uutta yritystoimintaa ja näiden mukana uusia työpaikkoja. Hanke tukee ja vahvistaa kaupungin ja yliopiston yhteistä

kampusautomo-ohjelmaa sekä yliopiston innovaatiotoimintaa, joka on kehittymässä voimakkaasti siihen tehtyjen uusien panostuksien myötä.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on EU:n Horizon Pillar 2 ja 3 -innovaatorahoitushakemusten valmistelukyvyyksien rakentaminen. Kyseinen EU-rahoitus, jota yliopisto ei tällä hetkellä hae, edellyttää laajaa kansainvälistä yritys yhteistyötä hankekonsortioissa ja hankkeet painottuvat enemmän innovaatiotoimintaan kuin perustutkimukseen. Erityisesti Horizon Pillar 3 tavoittelee kykyä muuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita liiketoiminnaksi. Näiden hankkeiden synnyttäminen edellyttää uudenlaista osaamista ja kyvykkyyksiä, joita muun muassa Ilmatieteen laitos pystyy tarjoamaan hankkeen osaksi. Ilmatieteen laitoksen innovaatiopotentialin ja kyvykkyyksien kytkeminen osaksi kampuksen yhteisiä innovaatiohankkeita on olennainen osa hanketta. Tavoitteena on vastaavasti tukea Ilmatieteen laitoksen innovaatiokyvykkyyksiä ja yhteistoimintaa myös palveluiden tasolla.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Hakemus on selkeä ja konkreettinen ja kokonaisuus on uskottava. Toteutettavuuden kannalta hakemus on hyvin kuvattu. Hakija ja hakemuksessa mainitut kumppanit ovat kokeneita, luotettavia ja osaavia. Hankkeen numeeriset tulosindikaattorit ja tavoitteet on määritelty selkeästi. Hankkeen riskianalyysi on kattava.

Hakijat osallistuvat hankkeen rahoitukseen merkittäväällä omalla panostuksella, Helsingin yliopiston ja Ilmatieteen laitoksen vastinrahoitus on yhteensä 50% hankkeen budjetista. Ilmatieteen laitoksen osuus on yhteensä 54 600 euroa ja yliopiston osuus 1 123 830 euroa.

Korkeakoulukampusten kehittäminen on Helsingin elinkeinopoliittisten painopisteiden mukaista toimintaa ja hanke toteuttaa erityisesti innovaatio- ja liiketoimintaympäristöjen kehittämintavoitetta.

Kaupunkiympäristön toimialan kaavoituksen näkökulmasta hanke tukee Kumpulanmäen uuden kaavan toteutumista ja koko alueen kehittymistä.

Hakemukseen sisältyy optiona kolmen vuoden jatkokausi, joka tulee hankkeista omana erillisenä kokonaisuutenaan ja joka edellyttää nyt haetun hankkeen tulosten arvioinnin ennen mahdollisen jatkohakemuksen jättämistä. Jatkon suhteen on tähdättävä siihen, että hankkeessa kehitettävät toiminnot siirtyvät osaksi yliopiston toimintaa perusrahoituksella.

Hankkeen ohjausryhmään olisi syytä sisällyttää hakemuksessa ehdotettujen tahojen ohella myös elinkeinoelämän edustajia.